

Andrej
Kuruc
Stra
teni
v. na
hriav
kach

ANDREJ KURUC

STRATENÍ V NAHRÁVKACH

*Ďakujem za nehynúcu trpezlivosť mojej
drahej editorke Anite,
bez nej by kniha neuzrela svetlo sveta.*

*Ďakujem za podporu kolegom
Marekovi a Róbertovi.*

Špeciálne venovanie letí Jakubovi.

VAROVANIE:

Text obsahuje scény násilia, sexuálne scény a neslušné výrazy.

Prológ

Za dávnych čias, keď sa v galaxii objavili ľudia, mali sa dobre. Osídľovali jaskyne. Budovali chyže. Iglu. Drevenice. Kamenné domy. Hrady. Zámky. Spočiatku sa riadili pudmi, neskôr emóciami. Potom prišiel na rad rozum, ktorý sa časom pustil s citmi do zápasu o moc. Vyhral a podriadil si emócie. Z niektorých spravil otrokov a vazalov, iné navliekol do brokátových šiat, zlatých čeleniek a presvedčil ich, že sú nadradené. Týmito, dnes by sme povedali emotikonmi, boli strach, hnev a prázdnota. Lenže jedného dňa zúrivosť prerástla rozumu cez hlavu a hypotalamu sa zmocnili strach a prázdnota. Vyberali si vhodné typy ľudí, vravelo sa im stratení. Postupne ovládli celú ríšu. Stavali si sídla a liahne po celej zemi a začali sa z nich stávať monštrá. Rozliezli sa pomedzi ľudskú rasu, kde sa objavovali v podobe nebadaných upírov, vlkolakov a baziľškov. Nechávali za sebou spúšť, nákaza sa šírila veľmi rýchlo. Ostatné emócie ostali potlačené. No láska, radosť a ľútosť boli nečakane odbojné. Občas robili prudké nájazdy a darilo sa im zasiahnuť na rôznych miestach, rôznych ľudí. Ale vždy boli potlačené tradičnou armádou. A zapustili lézie až do súčasnosti. Bolo prvého júla. Prvá horúca noc. Zemeguľa pulzovala sírou. Milimeter po milimetri smerovala k zániku.

Prsty pchali do uší bluetooth slúchadlá, nalistovali v Spotify song od Hooverphonic You Love Me To Death a spustili play. Za dramatických tónov sa k basám pridával vibrafón, nastúpili ohromné tympany a vláčny sláčikový podmaz začal pomaličky naznačovať katastrofu. Zatiaľ čo sa ovzduším niesla pieseň doprevádzaná trilkovaním cvrčkov, pár obyvateľov domu spokojne spalo. Bol spln. Mesiac osvetľoval scenériu nad hlavným mestom stáročiami sa meniacej bezvýznamnej krajiny.

Hoci pleváčka už desiatkrát dospievala "love you more", okolo tretej ráno sa pod múrom Bratislavského hradu definitívne rozhostila zlosť. Nebadane vkráčala do priestoru chodníka, ktorý sa kľukatil pod hradbami a začala sa rozpínať ako pandémie. Hmyz zmĺkol, vtáctvo stíchlo, bolo počuť len vyzývavú ozvenu rozzúrených krokov. Zastala a rozhliadala sa, gumenú obuv vymenila za tenisky a odkráčala do ticha. Ešte pred necelou hodinou kopala do mŕtveho tela a skúšala, či je živé.

Ráno v Boxe

RITA

V to ráno sa Rita prebudila s kuchynským nožom v hrudi. Ohmatávala rukoväť ako slepec Braillovo písmo a snažila sa vytiahnuť nabrúsenú čepeľ. Bolesť jej z hrudného koša vystreľovala do žalúdka, čriev a maternice. Z podbrušnice vyvierať červený prameň, na poduškách prstov cítila lepkavú tekutinu. Nenásytne lapala po dychu, ako keď seržantka Ripleyová stretla Votrelca. Po ľavom spánku sa jej pustila na vychádzku kvapôčka potu. Keď doputovala až ku končeku čeluste, veľkolepo sa vyparila dostratena.

Rita nebola pripravená na smrť a nemala vypraté nohavičky. Čo by na to povedala jej mama, závislá od čistoty ako narkoman od drogy. A ešte ju ťažil nevyriešený zločin.

Trvalo niekoľko sekúnd, kým sa jej rozkolísané vnímanie ustálilo. Tancovalo v delíriu po prehýrenej noci s morami, ktoré roztopašne šuchotali okolo bližšej REM fázy.

Konečne si uvedomila, že išlo len o sen. Žabykláč zmizol. Bodná rana sa zacelila, krv sa vliala späť do žíl a aj bolesť, prichytená milenka, natiahla na seba pár zvrškov a nenápadne sa vytratila.

Vydýchla si. Zhlboka. Využila metódu 4 – 7 – 8, ktorú na zmiernenie napätia odporúčal v jednom zo svojich podcastov o duševnom zdraví Johan. Nádych na štyri sekundy, na sedem zadržať dych, a na osem vydýchnuť. Aj on, Johan, jej spolubývajúci a psychológ, rád hrával s depesiou partičku pokru. Pod lampou sa skrývajú najväčšie trosky, prízvukoval neraz cynicky. Hľadel na ňu očami veľkosti tenisových kurtov. Vychudnutý, utiahnutý intelektuál s mierne kučeravými neposednými kaderami a s dokonalou hlavou v tvare futbalovej lopty. Aj keď, ako jej spomínal, vždy, keď ho na strednej postavili do bránky, snažil sa strelám vyhnúť. Prenasleduje ma trauma, chechtal sa, ako keby išlo o nejakú nadržanú ženskú, ktorá ho chce dostať do postele. Rita by rada vedela viac, ale okolo detailnejších debát stepovali ako dva nemohúce tulene. Johanova relácia

Hrejivé rozhovory, volala sa dokonale pateticky, mala celkom slušný výtlak. Ľudia majú radi presladené storičky, chvastal sa Johan. Všimli si ho aj médiá, no že by sa pretekali, v ktorom z nich bude zvyšovať počúvanosť, to sa nedá povedať. Ale jedna stanica sa predsa len podujala risknúť to s ním.

Rita dostala tlak v pľúcach konečne pod kontrolu. Úzkosť, ktorá na nej neodbytné ležala, dorástla do rozmerov obrovskej dogy suseda jej mamy. Vždy ju obľizovala, keď sa stretli na schodoch a Rita sa bála pohnúť. Mama sa so susedom zakaždým pohádala.

„Tú suku treba utrátiť!“ kričala.

Rita zaskučala a otočila sa na brucho. Cítila teplo po druhom tele. Ešte pred hodinou tam ležal jej milovaný Filip. Doteraz bývali v podnájme v jednom dome, ale nie v tej istej izbe. Filip spával v miestnosti s Johanom a k nej chodil na prietrky. Ale dnes sa sťahuje do nového bytu, ktorý, ako vravel, bude raz ich láskomilom. Rád si vymýšľal nové slová. Rita si ho za to doberala.

„Znieš ako nejaké predpotopné zviera vytesané v prastarých zvetraninách. Trilobit.“

Pre Ritu bol Filip prototypom mužského samca, čo ju lákalo a zároveň strašilo. Hodiny vo fitku zanechali výrazné stopy na svaloch. Na tvári mal dlhú hnedú jazvičku. Skôr spáleninu. Obkresľovala ju prstom, akoby plávala v malom jazierku. Tiahla sa až ku krku. Vraj detská vylomenina. Verila mu? Keď sa ho spýtala, ako si mohol dovoliť byť, tvrdil, že si ušetril a zobral hypotéku. Verila mu? Bolo to jedno. V duchu sa tešila, že s ňou ráta. Tak by sa ešte privinula, potrebovala blízkosť. Je soľou pre dušu, vravieval Johan.

„Okej, je čas vyjebať sa z postele,“ povzdychla si. Spustila ľavú, a zároveň jedinou celú ruku z pelech, a vylovila čierny predmet, nie väčší ako čokoládová tyčinka. Diktafón.

Spodná časť pravej ruky jej od malička chýbala. Tak sa narodila, čo si jej matka vyčítala a dávala jasne najavo. Gény si zahrli s jej telom ruskú ruletu a jeden z nábojov trafil do laktovej chrupavky.

„Je to tvoja vina. Keby si bola v tehotenstve opatrnejšia, nestalo by sa to,“ predhadzovala mame aj Rita. Narážala na jej fajčenie.

„Koľko som sa natrápila. Vieš si vôbec predstaviť, aké ťažké je mať decko, ktorému niečo chýba?“ obviňovala Ritu na oplátku mama. A tak si vinu pohadzovali. Bol to odistený granát. Väčšinou explodovala mama a po krátkej návšteve v Ritinom podnájme zabuchla dvere. Konflikty s ňou boli jedným z dôvodov, prečo po štúdiu žurnalistiky ostala v hlavnom meste a nedochádzala do päťdesiat kilometrov vzdialeného mestečka. Stačilo, že jej Bachova Tokáta a fúga d moll ukazovali na telefónnom displeji slová „matička skákavá“ niekoľkokrát za deň. Rozhovory končievali drámou.

Napriek starostiam si Rita už dávno zvykla na chýbajúcu končatinu. Naučila sa všetky činnosti lapačkou. Špárať si v nose, znášať capnutia matky počas vyťahovania šušňov, masturbovať, holiť sa v podpazuší, držať cudziu dľaň, aj si vyliat' nenávisť na bezbrannom vankúši. Trvalo jej dlho, kým sa zmierila, kým začala byť hrdá na to, že je iná. Kým na účet svojho postihnutia zľahka žartovala. Napríklad: „poskytla som ju ako dar do hororového filmu“ alebo „matka mi ju odsekla sekáčikom na mäso, aby s ňou mohla stále manipulovať“ alebo „nepozdával sa mi dengľavý malíček, tak som zaskočila na plastiku, ktorú spackali.“

Rita sa svižne prehodila na chrbát. Drobným palcom stlačila na diktafóne gombík s nápisom play a položila vecičku do priehlbiny medzi rozradostené nahé cecky. V noci si užili láskanie, lízanie a cucanie od Filipa. Dokázal ju doviest do stavu, keď orgazmus začína krátkodobým pocitom oneskorenia vo všetkých psychických pochodoch, akýsi pocit beztiaže, končiaci zatlačením v podnebí a ožiarením v panve a objavením sa pocitu tepla. Ani sexuálny robot by nemakal viac. Nestihla spozorovať, či sa urobil aj on. Nedokázala mu venovať pozornosť, len zachytila mierny nepokoj v jeho rysoch. Mala by sa ho opýtať? Pošle mu priamočiaru hlasovku. „Striekal si?“

Kondóm už dlhšie nepoužívali, brala antikoncepciu, za čo si vyslúžila od matky označenie vrahyňa. Podľa nej bránila nenarodeným deťom, aby prišli na svet. Ale Rita bola pokojnejšia, keď Filip frckal na ňu, nie do nej. Istota je guľomet.

Rada spávala bez oblečenia. Už ako malá si vyzliekala bavlnené pyžamové nohavice a blúzu s rozmarínovým motívom. Matka horkastú koreninu zbožňovala, sypala ju do každého pokrmu. V Slovenke čítala, že je dobrá na tlak. A ten mala veru od stresu permanentne vysoký. Rite jej jedlo nechutilo, možno preto sa odhaľovala a cítila sa voľnejšie. Tak či onak, vždy, keď ju mama prichytila v Evinom rúchu, zmlátila ju s dovetkom „ty nevychovaná pohanka“.

Popri iných nerestiach, základ boli cigy a alkohol, matka silno verila. Teraz už bola, našťastie, Rita veľká a matka k nej chodila na návštevy len zriedka. So spolubývajúcou Magdou si nepadli do oka. Magdina obscénnosť jej trčala zo zreničiek ako trieska. Johana blahosklonne tolerovala. Veď aj oni sú ľudia, narážala na jeho orientáciu. Filipa považovala za namysleného fičúra, preto o ich vzťahu radšej taktne nevedela a trikrát za deň sa modlila, aby sa nestal jej zaťom. Ibažeby mal prachy. Ale to by nebýval v podnájme. Možno teraz, keď má svoj príbytok, na neho zmení názor, premýšľala Rita.

Zacinkal jej mobil. Zvuk zachytil aj diktafón. Myslela si, že jej Filip poslal hlasovú správičku, ale to len Magda zavesila na Instagram nový príspevok. Rita otvorila appku. Tušila, čo bude nasledovať. Ako každé ráno, Magdina tvár odfotená v krčoch. Dnešný popis k obrázku znel hashtag orgac45. Jej insta konto sa volalo @fem phalus. Bývala vo vedľajšej cimre a hoci sa s nimi ihrala rozdielnosť, našli si k sebe cestu.

Magda korpulentnejšia, macatejšia, krv a falafel, ktorý milovala, a Rita, šťihlejšia, bledšia, na nízkoťučnej diéte a ukradomky zjedených čokoládach. Aj účesy mali iné. Magda vyholenú polku lebky a na druhej strane dlhé fialové lokne, Rita šik svetlé odfarbené vlasy s ofinkou. Mala pocit, že politici sú otvorenejší k novinárkam, ktoré sú blondíny.

„Dobrá taktika, myslia si, že si hlúpa, tak ti prezradia aj koho potajme šukajú a aj to, čo nechcú,“ pochválila ju Magda.

Rita sa nadýchla. V poslednom období v spánku príliš často umierala. Johan, jej neoficiálny terapeut, jej poradil, aby si vidiny zaznamenávala. Rita považovala hrabanie sa v nevedomí za blbosť, alebo to bol názor jej matky? Možno o tom napíše dobrý článok. Prehovorila.

„Dnes je... doriti... koľkého je... seriem na to... dnes ma zavraždili... do riti, to zas bude deň...“ zazívala a natiahla sa. „Zase. Len teraz najst' slová. Teda

slovník. Kurva. Pokojne, Rita. Pôjde to... privri viečka... taaak... a vnímaj... snažila si vybaviť si, čo viedlo k jej zabitiu.

„Počujem jemnú melódiu. Kolíše ma. Hojdá... vtieravý podmaz trúbky... ako lascívna štetka ma dráždi pri bubienku a ... klepanie kastaniet, pridáva sa klavír... veď to je otcova obľúbená kabaretná moletná koketa... Mama Cass... Dream a little dream of me,“ pospevovala si Rita.

Šansón. Stredoveká francúzska pieseň. Jediný výstrelok jej matky. V mahagónovej skrinke v obývačke vlastnila celú sadu platní. Inak prekypovala klasickou konzervatívnosťou. Nevytrčať z radu, ponáhľať sa na omšu každý boží sviatok, čo bolo takmer vždy a prezentovať sa názormi typu „dúfam, že tie africké zvery, myslela tým ľudí čiernej pleti, k nám neprídu, nepotrpíme si na nich“.

Pesničkárinky vniesol do jej bytia Ritin otec. Napriek tomu, že ho matka prekliala, nedokázala zapuďiť rána pri šálke čaju a s lekvárom na chlebe. Ako mladomanželia sa ním krmili spolu s Hegerovou, Cass, Piaf a ďalšími. Dvaja zamilovaní poeti. Zrejme tak sa votreli aj do Ritinho rojčenia.

Konečne naplno roztvorila viečka a zbadala potrhané žalúzie na oknách. Zariadenie izby bolo biedne. Police na šatstvo, obrovský kufor, pár obrázkov krajíniek a vyschnutý kaktus. Mala by sa ho zbaviť, lebo ostane na ocot, prírvukovala jej matka.

„Do piči, točí sa mi plafón. To bude mrdník.“

V noci pili s Magdou gin s tonicom. Na uvoľnenie. Rita opäť zažmurila a pokračovala v konverzácii so strojom. Našťastie jej nikdy neoponoval, ani ju nekarhal. Za výdatnej pomoci matkiných správ, uložených do jej detských neurónov, si na to vystačila sama. Si príliš hrubá, príliš nezužívá, príliš vyzývavá, príliš vymýšľaš, stále jej na dcére niečo prekážalo. Ako Da Vincimu na obraze Mony Lisy.

„Whatever... sorry za ten anglicizmus... opäť sorry... teda prepáč... dobre, už sa budem sústrediť... dobre!“ zrukla, ako keby dohovárala hnevu, ktorý rašil z jej pórov bez chĺpkov. Tie si holila pravidelne každé ráno, aby pôsobila esteticky, žensky, dámsky. Na čo jej Magda oznámila, že nie je in. Dnes je v móde zarastenosť. Možno tak v Magdinej ilúzii, pomyslela si Rita, ktorá odháňala poznámky kolegýň o pedikúrach, manikúrach a lejzroch.

Skľúčenosť jej oblizovala prsty na nohách. Občas ju prenasledoval divný pocit, že sa stane niečo zlé, že jej niekto blízky zomrie, opustí ju ako jej otec. Hoci matku neznášala, nevedela si predstaviť, kto by ju rozčuľoval, keby skonala. S Filipom popustila uzdu fantázii a občas prekračovala zákazy a začala fajčiť, pred mamou, samozrejme, nie.

„Bývala som také milé dievča...“ roztrásené myšlienky plné pochybností zverovala len diktafónu, či už jej robili spoločnosť ružové zore, oranžové večery alebo občas aj neskoré trblietavé polnoci. Keby sa vedel bozkávať, považovala by ho za milenca alebo milenku. Párkrát jej zišlo na um, že ho použije namiesto dilda, ale predsa len sa bála závanu zvrhlosti a nerada by navštívila pohotovosť, keby sa jej zasekol v lone. Len v jeho mechanizmoch sa ukrývali lúboštné romancy a najtajnejšie záchvevy Ritinho klitoris. Slabosti si však radšej nechávala pre seba, a ak ich aj nahrala, väčšinou ich zmazala. Aspoň pred drahocenným zariadením chcela vyzeráť ako silná, sebavedomá žena, ktorá si je istá tým, kam smeruje.

Sebahodnotu jej totiž konštatne znižovala matka. Ak doniesla domov jednotku, mlčala a trikrát poliala rododendróny, ktoré obrástli byt. Ak v žiackej objavila dvojku, hneď sa opýtala, čo dostala Marienka, jej najlepšia kamoška zo školy. To by sa Marienke nestalo. Čo chce umývať hajzle, alebo makať vo fabrike? Marienka bola jednotlárka od prírody, začo ju Rita nenávidela.

Netradičný vzťah s diktafónom udržiavala Rita takmer desať rokov, od výšky. Zistila si, že prvé zvukové prístroje fungovali na princípe fonografu. Neskoršie modely tvorili magnetofón s páskou v kazete, vybavený mikrofónom, záznamovou a čítacou jednotkou a malým reproduktorom. Postupná miniaturizácia viedla k zavedeniu špeciálnych mikrokaziet. Predstavovala si, ako ich stohy zaplňujú archívy a ako sa v kusoch lesklého materiálu topia redaktori aj ich respondenti. Koľko bulvárnych slov a temných príbehov! Analógový zápis vytlačil na prelome 21. storočia digitálny bez mechanicky pohyblivých dielov. Sama taký vlastnila. Zvuk premieňa na binárne dáta a je skomprimovaný. Keď to raz vysvetľovala Magde, tá len zhíkla.

„Neznášam binárny systém! Delenie na mužov a ženy.“ Rita si ju nevšímala a ďalej zanietene opisovala vynález storočia. Ide o večnú pamäť. Dôkaz.

Svoj prvý diktafón volala Viola. Vybrala mu ženské meno, matka ju predsa školila, že ženy sú milé, citlivé a ukájajú sa na vzťahoch. Tak to nepovedala, ale Rite sa zdal ten výraz výstižnejší. Magda by jej matku hneď poslala do feministických veží, kde by ju ľudskoprávne kňazky mučili slovami ako nezávislosť, sloboda a neplatená práca.

Z peňazí, čo dostávala na štúdiá, ledva prežila na čínskych instantných polievkach. Ak odvrávala, krátila jej matka aj túto almužnu. Na Violu si zarobila na brigádach v kopírke, po večeroch na inventúrach v hypermarkete, ako hosteska na honosných kokteilových parties pre umastených a nadržaných manažérov. Zvyšok doplnila z dolárov, ktoré jej raz za uhorský rok posielal otec z Kanady, kam sa presťahoval.

Prvý rozhovor pripravovala ešte počas školy pre regionálne noviny. A to s miestnou hviezdou, deväťdesiatdeväťročnou starenkou, ktorá každý deň nachodila o barle niekoľko kilometrov. Čakala ju vo fialovej sukni a v žltej blúzke, s topánkami na zvýšenom podpätku, z ktorých vytrčali fusakle s kosoštvorcovým vzorom. Keď sa jej pýtala na recept, ako prežiť čo najdlhšie, pani zdôraznila...

Rita vlastne netušila, čo povedala, lebo túto časť omylom z Violy zmazala, ešte s ňou narábala neohrabane. Neposlúchala ju. Vymyslela si nasledovné: veľa sa modliť, jesť striedmo a piť krčahy vody. Netušila, že pani prežívala nefalšovaný opak. Slopala vodku, do kostola chodila po klebety a jedla hlavne pochutiny. Tak si navykla. Vtedy tajne dúfala, že kým článok vyjde, pani skoná. O to väčšie však bolo jej prekvapenie, keď v tom istom čísle, ako vyšla jej prvotina, čítala aj starenkino parte. Našli ju na zemi, udusila sa čipsom. Ešte teraz mala v krabici od cukríkov, ktoré od nej dostala, uložené oba výstrižky z novín. Ukladala si sem tie výnimočné. Článok o siamských dvojičkách alebo rozhovor s politikom, ktorý je teraz ministrom vnútra. Keď v zložkách Ústavu pamäti národa vysvitlo, že bol kedysi eštabák, poriadne to v novinách rozmazali. Milý minister sa však súdil, a taláre pomazané aj podmazané rozhodli, že sú to klamstvá. Dôkazy zmizli. Kde-tu sa ešte mihli zvesti o podozreniach, že viedol tajné vypočúvania, no vždy, keď ho Rita konfrontovala, označil to za bohapusté klebety a poučil

ju, že ak sa nimi bude krímiť, praskne. Vyhrážal sa, alebo to bol nevinný žart? Rita bola na vážkach, ale väčšinou sa akože pobavila.

Takto sa začal jej pomer s Violou, diktafónom značky Olympus. Pripomínal jej otecka, mal foťák od toho istého výrobcu. Zachytával ju v rôznych pózach. Rita skáče, Rita máva, Rita pláva, Rita spinká, Rita kaká, až kým sa jedného upršaného dňa nevyparil lietadlom za veľkú mláku a usadil sa v Ontariu. Ritu hryzkal pod pazuchami smútok. Mala by sa depilovať. Aj dole.

Zatiaľ čo uprene hľadela na popukanú omietku, Viola bežala naprázdno. Snímala pravidelné vrznutia pružín matracu v izbe nad ňou, zrýchľovali sa. Bola zvyknutá na to, že zhora počuje Johana kričať, zrejme od frustrácie, alebo zo spánku? Ale možno si len uľavil, pokým šiel Filip behať. Nemala by ho skontrolovať? Nechcelo sa jej.

Cez bočnú stenu zaznamenala slastné vzdychy Magdy, ktorá sa ukájala už po druhý raz. Neunikol jej ani drobný hluk alebo skôr hádka z vedľajšieho domu, kde dostávalo manželstvo pravidelne na frak. Opäť bude suseda posiatá modrinami a sused si bude veselo popiskovať Ak nie si moja. Absorbovala štekot podráždenej fenky, ktorej nahlas dohovárala babička z horného konca. Zaznamenávala klapot dažďových kvapiek na okenicu, až dostala nahrávka strašidelný ráz. V útrobach prístroja zabzučalo.

„A neodvrávej, lebo pôjdeš do dôchodku.“ Pohládila Violu. Tušila, že keby sa jej zbavila, rozomelú ju na drobné súčiastky, a to by neprežila. Koľko pátosu.

„Zbožňujem ťa“, zašepkala, uvažujúc o tom, že je zrelá do blázinca. Vtom Rite opäť cinklo pri uchu. Hlasovka na Whatsappe. Potešila sa.

„Rita, mali by sme sa porozprávať.“ Pauza.

Namiesto Filipovho znel Johanov hlas. Tenší, jemnejší, so sykavkami, a s rozatárenými č a š. V podcastoch sa snažil modulovať tóny do nižších polôh, ale tak, ako mu skákali nálady, menil sa barytón na preskakujúci tenor.

Rita sa zamračila. Vážnosť správy ju vyviedla z miery. Mohla ísť na poschodie opýtať sa hneď. Ale bola na zlé pripravená? Čo ak zomiera? Rozožiera jeho prostatu rakovina alebo vírus? Nakazil sa? Začo si hneď vynadala.

„Nemysli na najhoršie, ty piča.“

Keby mohla, Viola by sa zapýrila.

Vzťah medzi Johanom a Filipom jej vítal v lebke ako zbijačka v asfalte. Často chodievali na výlety. Občas im závidela bezprostrednosť, skôr žiarlila. Keď ju Filip prvýkrát zavolať, aby sa k nim pripojila, brala to ako drobnú výhru.

Šok nastal, keď zbadala na peróne vysmiatu Magdu, vtedy sa spoznali. Vedela, že sa k chalanom nasťahovala pred pár rokmi, čoskoro sa tam mala definitívne usídlit' aj Rita.

Magde zakrývala polovicu ksichtu kapučňa. Cez úzke štrbinky hľadeli na Ritu šibalské zreničky. Prezrádzali dobrý pozorovací talent. Drobné pery vymalované do bordova ako veľkonočné vajcia. Oblečené mala kárované nohavice vo francúzskom štýle a obuté ošúchané tenisky. Pod béžovým pláštom sa skrývalo červené tričko so žltými bodkami. Zakrývalo nahromadený tuk v bokoch. Bola objemnejšia, s podbradkom, ktorý si pravidelne pestovala tyčinkovou kúrou, zverila sa. Je dobrá na nervy a pri menštruačných návaloch.

Rita jej chcela polichotiť, že vyzerá štýlovo, no Magda jej s odporom vysvetlila, že neznáša trendy. A spýtala sa, či jej môže ukázať tetovanie ženskej vagíny, ktoré nosí medzi tangáčmi.

„Vagču si zo zásady neholím,“ uviedla ju Magda excelentne do situácie okolo pohlavných orgánov. Ani podpazušie, ale sklamane podotkla, že nie je veľmi huňatá. Ako radikálnu feministku ju tento výsmech prírody zarmucoval.

Rite sa zdalo, že za znak vybočovania považovala aj to, že si mohla robiť, čo sa jej zachcelo. Prekypovala slobodou ako jej poprsie bez podprsenky. Na tom by nebolo nič zlé, ale nemá mať aj sloboda hranice?

„Dobrá matka, kuchárka a milenka, to sú ženské mantinely,“ prízvukovala jej matka.

Ale Magda veru pôsobila priateľsky. Asi chodí s Johanom, pomyslela si Rita, hoci bola presvedčená, že sa k sebe vôbec nehodia. Celú cestu uvažovala nad jeho vkusom. On utiahnutý, večne v oblakoch a ona nevyspytateľná exhibicionistka, dookola melúca o názoroch a prežívaní, ústa sa jej nezastavili. A kliše o priťahujúcich sa protikladoch Rita neznášala. Nemala však odvahu opýtať sa, či je Magda jeho frajerka. Automaticky predpokladala. Magda vycítila Ritin skúmajúci pohľad.

„S Johanom sa ľúbime. Ako dve vyjebané pandy.“ Postrapatila mu šticu a vtisla vlhký jazyk do ucha. V tomto presvedčení žila Rita asi mesiac, pokým sa k nim pod zámkou úspory, v skutočnosti kvôli vyčerpania z matky, nenastahovala. Samozrejme, takto bola bližšie aj Filipovi. Mohli byť celý čas spolu, aj keď mali rôzne izby, ale Filip vždy čosi riešil, takže sa videli najmä v noci, aj to nie každú.

Mama si z jej detskej urobila pracovňu, v ktorej písomky nikdy neopravovala. Bola učiteľkou, a tak by sa zdalo, že trošku priestoru potrebuje. Ale zvyk je železná košeľa, prípravy do školy väčšinou zmákla pri Malborke na pavlači, a keď sa ochladilo, v predizbe na matraci položenom na staručkej práčke, a tiež pri cigoške. Pach nikotínu, nevítaného príbuzného, sa u nich udomácnil.

V prvý deň, keď sa Rita nastahovala do Boxu, tak volali dom na Kolibe, zistila, ako sa veci majú. Niekde na nahrávkach mala vysvetlenie, prečo ho titulujú Box.

„Vyzerá ako kocka,“ vravel Johan.

„Rozumieš, tá z hororu, nikdy nevieš, na aký hmyz natrafiš,“ smiala sa Magda.

„Jednoducho, je to totálna nuda,“ dodal Filip.

„Niektorí ľudia dostávajú v takých stavbách záchvaty paniky,“ sumarizoval Johan. „Kubus...“ zahľadel sa do diaľky.

„Robte si kozy,“ to už Rita radšej zastavila nahrávanie. Neskôr jej Magda pri vodke s rehotom vysvetlila, že nie všetko, čo sa zdá, musí byť reálne.

„Aspoň nie v ponímaní svetských štandardov.“ A dala jej prednášku o ohyzných presvedčeniach, ktoré dusia národ v uchovávaní, že ženy majú rady mužov a muži ženy. „Ani ti nenapadlo, že môžeme byť teplí ako práve upečené rožky?“ spýtala sa. Rite to nedošlo. Čierna páska heteronormativity jej zamazala vnímanie. Magda sa priznala, že je rozvedená a Johan, hm, zdalo sa jej, že na ňu rád hľadí.

„Ale rád líže... veď vieš, penisy, ale všetko s láskou, samozrejme,“ zarehlila sa Magda.

Ako malá Rita počula svoju mamu jačať, nadávala na buzerantov v telke.

„Lepia sa na seba ako hnidý“. Namiesto romantiky zapla artový film s dvoma lesbami na Dvojke. „Toto má byť umenie, to je hnus, čo na to hovoríš?“

Rita nevedela, ako sa k záležitosti postaviť. Objatia so spolužiačkami po volejbale ju príjemne hriali, ale aj tak si pri masturbácii predstavovala Denisa z tretej C, mal nádherné tmavohnedé dúhovky.

„Takže vy ste homo?“ opýtala sa Magdy.

„Ave homo sapiens,“ odpovedala. „Je to jedno. Johan je... máme sa radi,“ dodala Magda zamlčiac, že v jej denníčku sa skrýva viac. Na strane 52 si napríklad zaznačila túto poznámku.

„Chodili sme do tej istej základnej a strednej školy, bývali v tej istej dedine. Myslím, že miluje len jedného človeka...“ naznačila s veľavravným podtextom. Koho, to viselo dlhodobo vo vzduchu. Aby Magda zahovorila pravdu, opísala svoju prvú skúsenosť s istou Alicou. Cecky mala hádam štvorky. Mrkla na Ritu.

„Ale to ešte neznamená, že som teplá.“

„Teraz si povedala...“ zadrela Rita.

„Ach, ty sa budeš musieť veľa učiť,“ vzdychla si Magda.

Až neskôr jej docvaklo, ako to Magda myslela. Prečo sa jej to Johan bál povedať? Pamätala si ho z výšky, no len matne. Dôvernejšie ho spoznala až vtedy, keď raz potrebovala do článku rady psychológa. Téma: ako reagovať, keď vám ratolesť oznámi, že je gej, lesba alebo trans. Pri ďalšom príspevku o narcistických rodičoch ho vytáčala už automaticky. Porozprávala mu o svojich manipulatívnych peripetiách s matkou a on jej nonšalantne ponúkol ubytko. Ale aj tak mala vždy vtieravý pocit, že je zľahka zahľadený do seba.

Rita sa vrátila k ich slávnej výprave. Tretí šok dorazil, keď prišli na miesto určenia. Vlakom sa trmácali do Trenčína, odtiaľ autobusom do Handlovej. Mesto Rite pripomenulo správy spreď roka '89. Budovateľský duch sa vybúril na panelákoch s červenými priečeliami a vygravírovanými hviezdami, ktoré sa skveli aj na kostole. Dokonalá ukážka úsvitu medzi horami.

Johan rozprával o starých štôľňach, ktoré sú neďaleko v Štiavnických vrchoch, a spolu s Filipom študoval mapku. Rita znervóznela. Myslela si, že vyjdú na najbližší kopec a pobežia na čaj, kávu, trochu rumu a potom domov. No toto vyzeralo na dobrodružstvo ako z knižky od Verna. Keď kráčali po prašnej ceste a slnko sa zahalilo do lesného lístia, zamarilo sa jej, že Johan je v tranze. Spomínal sieť baní, v ktorých žili kedysi dávne rády. Väčšinu z nich buď zasypalo, alebo akékoľvek stopy zničili baníci, no má informáciu, že jaskyňa pri Jagavom trojzubci skrýva zarážajúce tajomstvá.

„A to je kde?“ opýtala sa Rita a chytila Filipa za zápästie. Ten sa jej šikovne vyšmykol a zobral Johana za plecía. Magda ho držala za ruku. Rita sa cítila ako piate kolo na voze, ako keby vnikla do tajného spolku nenásytná lasica a snažila sa vysať z kurníku žĺtky.

Po hodine šliapania vysvitlo, že trojzubec je v skutočnosti rozpadnutá chatrč, v ktorej prespávali a popíjali pálenku drevorubači. V tých miestach boli kriky také husté, že aj medvede by mali problém predať sa cez ne.

„Nakoniec sme zastali pred tmavým otvorom, vyhĺbeninou v skale... Magda tlieskala... Filip vyťahoval z batoha baterky... nechcela som kaziť pôžitok, ktorý pohltil Johana a vliezla som s nimi do čiernoty... Prisahala som si, že ak

to prežijem, s Filipom sa rozídem. Doriti. Prečo prísahy vyzerajú ako obrovské karety, keď mi je nahovno? Akonáhle je všetko v pohode, zmenia sa na riečne drobné korytnačky... Strielali sme po sebe svetlom. Hotoví Jedaiovia. Pritisla som sa k Magde. Zdalo sa mi, že sa na ňu preniesla moja neistota, ktorá ju urobila po zvyšok dňa vážnou... Johan opisoval, kde sa ilegálny rád stretával. Bolo to v miestnosti s tromi rohmi. Spriadali útočné plány. Čo chceli zabiť? opýtala som sa... To keby som vedel, zakabonil sa Johan. Nenašli sme nič, iba hrubú kamennú stenu nepriepustnú ako ľadovec," vyrozprávala Viole v jednom zo svojich výlevov. Už vtedy pojala podozrenie, že s Johanom niečo nie je v poriadku.

Rita si premeriavala svoj príbytok. Pohľad jej sklúzol na obieleňú žiarovku bez krytu a nízku skrinku, v ktorej si tíško šuštila jej spodná bielizeň oprskaná zažltnutými flakmi po výlučkoch žliaz, šrámami po krámoch, ale aj s cucflekmi po spermách.

Vtom začula buchnúť vchodové dvere, nadvihla sa na svoj jediný lakeť a zahliadla Filipa, ako vychádza von s veľkým béžovým kufrom. Podupkáva a čaká na taxík, skúšala mu mávať, ale neďíval sa na ňu, niečo vravel do mobilu. Dúfala, že jej v telefónnej schránke necháva láskyplný odkaz. Pozrela viackrát na displej, ale nič sa nezjavilo. Zatiaľ si Filip sadol do auta a vzdaloval sa.

„Vyparil sa ako Sixtínska madona, kokot jeden. Bez krikľavého paaaa.“

Rada nadávala. Ventilovala si tak svoje kongruentné self, ako ju Johan upozornil.

„Toto vymažem,“ upokojovala sa opäť tantrickým dýchaním.

Ale predsa sa zožierala.

„Mám ťa tak rada, Filip,“ povedala nahlas. Hlupaňa, naivka, lacná telenovela, myslela si o sebe. „Čuš... čuš... čuš, radšej vrav, čo sa ti snívalo,“ nevedela si spomenúť. Len záblesky. „Parník... prova... kormidlo... plachty... dúhové...a na nich lebka s dvoma krížmi... sama...v diaľke ostrov ... približuje sa... fuck it.“

Posadila sa a tupo hľadela na tapetu s ľudovým ornamentom, z veľkej časti pokrytú výstrižkami, lepkami a rôznymi poznámkami a na písacom stroji popísanými hárkami papiera. Smrdeli zatuchlinou. Rita zasmrkala a kýchla, kýchla ešte raz.

„Povedz aspoň na zdravie,“ prosila svoju kamošku, ale tá mlčala. Čušala aj nemá tvár na čiernobielej fotografii prilepenej na stene. Mohlo by sa zdať, že ňou chcela prekryť dotrhané miesta, že išlo o spomienky z detstva, v ktorom foťák nemal čo robiť.

„Môže napáchať zlo,“ ďalších z výrokov jej matky, keď kmásala otcove fotografie na kusy.

Nad všetkým trónil nápis: Emília, 1.7. 1985, ZMIZLA za záhadných okolností. Pod vetou sa vynímal zažltnutý článok.

{ INTERMEZZO }

V to ráno okolo tretej ťahal pár rukavic vec. Vlastne to nebola vec. Bol to cicavec. Človek. Zanechával za sebou čiaru ovenčenú hlinou a popadanými konáríkmi. A dlhú rovnú stopu. Rušil levitujúce mravce, ktoré sa vystresované pratali z cesty. Diviaky, ktoré sa usídlili v okolí, rýpali hladné po bukviciach a červíkoch, nevšimli si pohyb a suchot, čo znel v tichu trojnásobne silnejšie. Nebolo treba megafón. Občas však utíchol. Vtedy sa rukavice naprávali, ohmatávali svoj náklad, ani sa nepohol. Dotkli sa haluze, ktorá im zavádzala, a silou ju skrútili ako prúтик, mierne zapraskala. Chrochot pažravých sviň ustal. Aj cikády prestali na sekundu cvrlikať, okolie páchlo močom a výkalmi. Rukavice vytiahli z rucksaku lopatku a nahádzali na zdroj smradu zeminu. A pustili sa opäť do ťahania.

Svedkom výjavu bol len neďaleký panelák ponorený do tmy, kde-tu svietili lampy. Niektorí obyvatelia možno trpeli insomniou, alebo boli workoholici. Alebo pozorovali ďalekohľadom nočnú kompozíciu. Spln mesiaca, Orion a Veľký voz. Blikali z výšky signál s.o.s. V byte číslo trinásť šúlala osemdesiatšedemročná pani cigaretu s prísadou marihuany. Vnúčik ju ponúkol a zachutila jej. V štvorke sa mladík drvil v podnájme na skúšky, v prestávkach masturboval pri porne. V kostýme chyžnej. V dvadsaťdvojke sa hádal lesbický pár, teda jedna vrieskala a druhá ju ignorovala. V prítmí kувik kувikal báseň o zániku. Občas sa pridali i žltučké sýkorky. Vzduch bol riedky, začínalo sa leto a kožené rukavice, ktoré sa morďovali s mŕtvolou, boli prepotené.

JOHAN

Johan sedel na zelenej balkónovej parapete a usrkával si z niečoho, čo by istanbulskí kaviarnici len ťažko nazvali pravou tureckou kávou. Ako každé ráno, zapisoval si do poznámkového bloku svoje pocity, ktoré zvykol použiť v podcastoch. Adler radí, že ich treba zachytiť hneď po prebudení a Johanova terapeutka, ktorú ako správny psychológ navštevoval, súhlasila. Energické žieňa, ktoré vzťah s mužom vymenilo za exotickú krásku z Bermúd, mu načúvalo už niekoľko rokov.

„V to ráno je Filip mŕtvy. Poznámkový blok mi padá a rozmáča sa. Niekoľko krúp sa odrazí od parapety a narazí na moju tenisku, jedna mi vyskočí až nad bradavku. Zamrazí ma. Ako vtedy, keď som Magde hladil bielu pokožku a našiel jazvy. Navliekam sa do overalu živého tvora. Môj zmrazený zadok drkoce, dal by sa lízať ako vychladený nanuk. O desiatky minút ma doženie prítomnosť. Z posledných míľ mi dýcha do trenírok. Dotkne sa ma s vynoveným imidžom Mefistofela. Chce sa spriatelíť, vraví: Ahoj, kamoš, nemáš matroš? Neodpovedám. Vrhám sa do nečasu. Neprijemné bolestivé ostne raje. Povzbudzuje ma niekoľko gaštanov, javorov a nezostrihané rastlinstvo, viem, že prítomnosť v päťkách mi kliká na brnenie vystavané z obranných mechanizmov. Splýva s tmavým prostredím. Ide o vzácny druh čierneho chameleóna. Odšklbne mi kus látky na svetri, kus kože na líci, prinúti ma zastaviť sa a nechať sa pohltiť masovou sprchou. Ako kedysi v spoločných umývarkach v študentskom domove. Zavalí ma minulosťou z detstva, dospievania aj dospelosti, naplní Magdou, Filipom a Ritou, zlým svedomím. Kľučkujem medzi zapálenými sviecami. Ešte kúsok a budem tam. Na Slavíne. Potknem sa a padám. Lámem si rebrá a rozbijem si

spánok o posvätený pomník. Zapínam v sebe energetický kľúč, ktorý mi umožní spustiť proces Veľkého tresku. Žiarim a celý sa rozpálím. Horím. A ja cítim, že ma pohltila... prítomnosť.“

Dočmáral a nasával vlhkosť. Nedokázal sledovať Filipov odchod. Pokúšal sa zaostriť vedomie. Zahľadieť sa na ulicu a dostať sa do reality. Ocitol sa v inej dimenzii. Zaplavený úsvitom opršaných zôr, páchnuci upotenou voňavkou zošliapanej trávy a prehnutých jarabín, kviliacej borovice, mlák a blata, posiaty betónom a všadeprítomným pesimizmom. A to má navyše dnes ešte aj narodeniny. V diaľke sa zjavovali dominanty mesta, hrad, pomník vojakom, mrakodrapy, betónové sídlisko a ropná rafinéria. Najedovaný sused štartoval fiatku a jeho manželka mu tlačila do kufra kaleráby. Dievča odvedľa ukričane kašľalo a dusilo sa. Mladý pár kráčal v zamyslení nad tým, ako vyriešia bytovú otázku: on sa chystá zdrhnúť, ona drhnúť. Dôchodkyňa s yorkshiom dúfa, že sa jej nezlomia kosti. Len stromy napuchli zeleňou. Akoby prebiehali stovky dejov v jednej stotine a Johan sa im musel prispôbiť, nasať ich. Vyprskol od hnevu a vytrhol stránku, skrčil ju.

„Musím to urobiť, musím Rite povedať pravdu.“ Trpel samomluvou. „O všetkom. Aj o včerašnej noci.“

Starý pán, ktorý za sebou vliekol nákupný košík, naňho s pohoršením zarezal.

Teda v to ráno Johan namiesto tureckej chlípala len nesladenú zalievanú brečku, ktorej príprava, dve lyžičky rozomletého prášku a horúca voda z varnej kanvice, zabrala sotva jeden a pol minúty. Exotický pôvod jej evidentne chýbal. Aký podvod, uvažoval, keď vťahoval horúcu trpkastú vôňu a omáčal špičku jazyka v žeravých kvapkách. A vybavil si inú chuť. Chuť, ktorú zažil len nedávno, keď robil nový diel do svojho podcastu s pani Editou. Do éteru sa dostal nedávno. A vďaka nemu ho kontaktovali iní pamätníci, dnes nahráva ďalší.

Johan nerád počúval svoj hlas, zdal sa mu neprirodzený. Pri rozhovoroch ho umelo ladil do hlbších polôh. Lebo tie vyššie mu prinášali od detstva posmešky a zďaleka kričali, že je buzík. Keď mal šesťnásť, nasilu si ho menil, až kým dokonale nezhrubol. Teraz sa už zaňho tak nehanbil. Alebo hej? Magda ho uistovala, že pôsobí nežne a zároveň svojsky. A Rite sa páčil jeho pôvab. A Filip, čo na ňom videl Filip, videl vôbec niečo? Vždy mu dával najavo, že by mal cvičiť. Ale dalo sa to? On hustil do číniak už od strednej, takže postavu mal skoro ako pornohorec Jack Herrer.

Znova si usrkol a velebil skutočnú tureckú kávu, ktorú mu pripravila pani Edita. Zavolala ho k sebe domov, priala si ho omrknúť, oťukať a uistiť sa, že jej memoáre sú hodné záznamu. Zachovala šesťdesiatnička v nohavicovom kostýme, bez náušnic, s neposedným príčeskom, ktorý z jej hlavy vyformoval veľkú hrušku. Jej príbytok bol plný predmetov z ciest a zarámovaných fotiek, zrejme s partnerkou, ktorá trochu pripomínala Angelu Merkel. A veru aj mala nemecké korene, ako mu povedala. A potom samé háčkované dečky.

„Je to dobré na nervy,“ ponúkala jeden pár kovových háčikov aj Johanovi. Taktne odmietol. „Dáte si kávu?“ spýtala sa.

„To by bola bomba. Teda áno,“ upravil rýchlo slovník veku domácej. Zasmiala sa.

„Pokojne používajte súčasné slová, veď nie som starodávny exponát,“ bránila sa.

Johan s úžasom pozoroval, s akou noblesou sype hnedé bôby do mosadznej nádoby s dlhou rúčkou. Volala ju džezva. Cinkali v nej zrníčka.

„Znejú inak než guľky, ktoré sa na hraniciach zavŕtali do tých, čo sa ich pokúsili prekročiť,“ narážala na temné obdobie komunizmu.

Pri sto stupňoch Celzia sa odobrala ľahká bublavá vrstva s kyslastou arómou a uložila sa ako vzácna esencia na porcelánové dno. Edita naliata delikátnu tekutinu do šálky s pozlátaným okrajom.

„Pamäť je prchavá, zanecháva v nás šteklivé spomienky i hrozivé traumy. Pamäť je dôležitá. Preto chcem hovoriť a prispieť,“ povedala.

V to ráno slová pani Edity vŕzgali v Johanovi ako kúsky odlúpnutých kávových odrobiniek medzi zubami. Myslel na to, aké ťažké je pre neho zaznamenávať udalosti s odstupom niekoľkých dní a s odstupom rokov sa detaily strácajú v mlieči večnej hmly, samozrejme, s výnimkou priesvitných bodov. Tie ako nespútané machule hýria v podvedomí na bujarých večierkoch a často pamätníkom nedajú drichmať a niekedy ani žiť. V krajine, ktorá sa hrdí nežnou revolúciou, sa tiež môže diať zverstvo, ktoré popri normalite všedných dní ostáva nepovšimnuté. Keď to spomínal Magde, pohladkala ho.

„Ty to dáš. So šarmom lejdy Bovaryovej,“ zahlásila.

Keď sa vtedy s pani Editou krátkym objatím lúčili, ulpel na Johanovi nádych skutočnej drámy, ktorá sa s tou jeho nemohla merať. Bola pokojná, vyrovnaná, veriacia. Cítil to aj teraz, keď sa opäť chystal vypočuť si jej príbeh, aby si poznačil, čo má zlepšiť v ďalších dieloch. Nalistoval v appke Spotify Hrejivé rozhovory, tak nazval svoj podcast, nasadil bluetooth slúchadlá, aby eliminoval okolité ruchy, a klikol na vybratú epizódu.

JOHAN: Kde ste sa narodili, pani Edita?

EDITA: V Bratislave v roku 1959. Študovala som estetiku na Fakulte humanitných vied.

Pochádzam z rodiny intelektuálov strednej triedy. Mám mladšieho brata. Nebavíme sa.

JOHAN: Neprijal vás?

EDITA: Neznesie, že milujem ženy. Viackrát mi vynadal do sodomistiek. Doslova zo dňa na deň so mnou prestal komunikovať. Odvahu povedať mu o sebe som našla až po revolúcii. Myslela som si, že by mohol byť tolerantnejší.

JOHAN: Kedy ste začali tušiť, že sa vám páčia ženy?

EDITA: Asi vo veku 14 – 15 rokov som zistila, že mám špeciálny záujem. Nerozumela som tomu. Nemala som o orientácii žiadne informácie, ani som nikoho takého nepoznala. Preto som vedome začala hľadať ľudí s podobným zameraním. Strela som v škole milého chlapca, ktorý mi povedal, že je gej. Predstavil mi nočný život homosexuálov, undegroundové párty v Kryštál pube, bytové soiré u zámožnejších gejov. Prirodzene, mala som aj takzvaných „obyčajných“ priateľov. „Obyčajný“ v našom slovníku znamenalo, že človek je hetero. Schytala som aj niekoľko zlých reakcií. Vraveli mi, že sa mám zmeniť. Že čo je to za módu. Povedala som im, nech sa menia oni, keď je to také jednoduché a poslala ich... veď viete kam.

JOHAN: Ako to prijali vaši rodičia?

EDITA: Konkrétne im to povedala susedka, ktorá ma videla bozkávať sa s priateľkou. Zavolala mojej mame, aby sa jej opýtala, či sa za mňa nehanbí. Prišla som

domov a mama na mňa vyletela: Naozaj? Ja som povedala: Naozaj. Neoslavovala to šampanským.

Johan vnímal leopardie pohyby Filipa za sklom.

„Poznanie svetskej spravodlivosti mi poskytuje závan voľnosti,“ vravieval. Vyštudoval právo, a tak sa rád staval nad zákon, dával najavo pocit moci, ktorý si tento odbor utrhol z republiky, v ktorej sa narodil. Nefutoval to. „To predtým som nebol ja,“ dušoval sa.

Keď ho Johan videl v sprchách na internáte v Horskom parku, opantala ho horúčnosť a pozitívna energia. Sálali z neho ako výpary z islandského gejzíru. Stál tam bezbranne s veľkými tmavými znamienkami na pravej strane krku a tváre. Tvarom pripomínali Kaspické more.

Johanovi zabzučal mobil. Odkryl insta storku Magdy, ktorá sa v izbe o poschodie nižšie práve urobila. Na minulé narodky venovala Johanovi knihu Klub rozkoše od Jüne Plä, nech sa naučí všetky dráždivé body. Ako feministka sa venovala nielen filozofii, ale aj sexu. Niežeby to bolo nutné spojenie, ale chcela dať najavo, že aj ženské tvory sú sexuálne bytosti, nielen mužskí pohrobkovia patriarchátu. Pravidelne potrebovala otupiť súdnosť do nepričetnosti. Preskúmať dvanásť zón rozkoše klitorisu. Oslabiť štruktúry cudnosti naordinovanej rodinnou výchovou.

Vedel, že vyrastala s matkou pedantkou a otcom úradníkom. Poznal ich, rástli na tom istom mieste ako brezy. Magda ho kedysi opustila a opäť našla, dokonca viackrát. Johan si myslel, že ho zapatrošila navždy. Ibaže on mal tendenciu odpúšťať zakaždým, keď k nemu niekto prišiel s prosíkom.

Takže teraz boli naprataní v Boxe. Johan a Filip v jednej izbe, Magda v druhej a Rita v tretej.

Ritu uznával. Jediná sa na nič nehrala. Určite jej to už povie. Impulzívne spustil nahrávanie. „Potrebujem ti niečo povedať.“ Poslať. Rita. Odoslané. Pozreté. Pani Edita zatiaľ plynule pokračovala.

JOHAN: Niekedy rodičia reagujú snahou zmeniť deti.

EDITA: Keď ľudia neskôr na pracovisku zistili, že som iná, poslali ma liečiť sa. Putovala som od obvodáka k psychiatrovi a k mnohým doktorom. Istý čas som strávila v nemocnici. Neskúšali na mne špecifickú terapiu, ale vždy som bola nútená absolvovať nejaký druh ponižujúcej medicínskej procedúry. Gynekológ bol krutý. Drsne mi zašiel tam dolu plastovou rukavicou s poznámkou: „Sex s chlapom by ťa hneď prebral.“ Musela som brať psychiatrické lieky, lítium, rôzne sedatíva. Merali mi obvod hlavy, ohmatávali prsia, dotýkali sa bokov. Lekár mi dal opisovať také fŕkance.

JOHAN: Myslíte Rorschachove?

EDITA: Hej, asi tie. Mala som hovoriť, čo vidím. A ja som videla ženské nohy v lodičkách, bola som vždy objemnejšia, ale tieto boli štíhle. Nepovedal mi, čo to znamená. Len veľa škrabal do notesa, viackrát som zachytila slovo nenormálne. Nakoniec to so mnou vzdali. Vraj najlepšie bude abstinovať. Aj som to niekoľko rokov skúšala, až kým som sa nezamilovala do Agnes.

JOHAN: Chodili ste spolu?

EDITA: To nebolo jej pravé meno, mala manžela, ale len tak naoko, točilo sa okolo nej veľa žien. Občas sa mi zverovala, keď sa s niektorou vyspala. Vravela: „Helena chutí ako mango a Klára ako ríbežle“.

JOHAN: Ako to pokračovalo v práci?

EDITA: Nenosila som odznak, ktorý by hlásal, že som na ženy. Ale s obyčajnými bol kríž. Kolegovia mali na mňa kvôli orientácii poznámky. Po čase som sa musela naučiť brániť seba a svoj život.

Tekutina, ktorú Johan prežlгал, nechutila najlepšie, ale v podstate nešlo o obsah, skôr o rituál s ňou spojený. O výhľad za horizont, za zatúlané spomienky, spitých Bakchových kumpánov, čo sa povalovali kdesi na nebesiach. O zelenkavý pahorok posiaty stavbami, ktorému krajovala jedna z dominánt hlavného mesta. Slavín. Hoci sa nevyrovnal veľkoleposti čínskeho múru ani opulentnosti parížskeho Vífazného oblúku, pod ktorým dennodenne prebehnú státisíce drobných tvorov, žulový stĺp o veľkosti asi štyridsiatich metrov predsa len pripomínal vztyčený prst nad všetkým, čo v tej chvíli Johan registroval. Možno preto, že monument ruského vojaka uvelebeného na pozostatkoch hákového kríža bol v to ráno zahalený nepriestrelným celofánom. Fešák sa podobal pásu hanebnosti zakrývajúcemu zločiny. Sterilný obal prerazila len hviezda s hrotom. Možno ju reštaurovali, tak ako všetko v súčasnej dobe. Čo z nej teraz spravia? Bustu vojnových zločínov?

Rituály ako také boli súčasťou celej Johanovej mladosti. Ranný, večerný a nedeľný. Zaviedla ich jeho opatrovatel'ka. Vstávala už o piatej, napustila do lavóra vodu, umyla si intímne partie a utrela naškrobeným vyblednutým uterákom bledomodrej farby. Natiahla si čisté bombardáky, ktoré mala pripravené už večer, a prečesala si krátky účes našuchorený tak, že na kefe ostal chumáč šedivých vlasov. Potom postavila na plyn čajník a uvarila si bazový čaj. Vzápätí zobudila Johana, ktorý mal presne pätnásť minút na to, aby sa dovedty, kým do seba hrkne nápoj, dal do pucu. Keď dolúchala až na dno, Johan už stál v riflích, obtrhanom pulóvri a bagančiaciach pri studni, kde mu podala vedro so zrnom. Pripravila horúce pomyje pre svine a spoločne vyrazili k chlievom.

Johan mal na starosti sliepky, ktoré nabudené kotkodákali a čakali na prídel ketamínu, a tiež králiky. Pohladil ich po srsti a nadelil im riadnu dávku ďateľiny. Mária, tak sa opatrovatel'ka volala, zatiaľ vykydla namočené zvyšky pečiva prasatám do válova. A dala žihľavy husiam a kukuricu kačkám. Potom obaja zbierali vajíčka na presne vymedzených miestach. Johan vyliezol po rebríku na pôjd. Podlaha bola slamená, tak sa pre istotu pohyboval po drevených trámoch ako mačka, aby sa neprepadol do dielne naspodku. Slamené hniezda vybielil na troch miestach. Jedno medzi dušou od bicykla, druhé pri zhrdzavených hrncoch, a tretie pod skleneným okienkom, ktorým nakúkal do vedľajšieho dvora, kde sa mladý sused zvykol oplachovať pod pumpou nahý.

Johan skúmavo pozoroval slepačie vajcia a potom susedove gule, zdali sa mu väčšie ako tie jeho. Vždy sa mu pri tom postavil úd. Odišiel, až keď na neho opatrovatel'ka zvrieskla.

„Hybaj dole, zmeškáš školu!“

Keď sa vrátili dovnútra, Johan pripáľil staré noviny a vtláčil ich do kachiel. Skladal písmeň, kým ich plazivo uchvátil plameň. Hodil do ohňa štiepky a zaklapol ocelové dvierka. Ona švacla na panvicu masť a štyri žĺtky. Ukuchtila najlepšiu škvareninu v chotári. Johan sa usalašil v kresle, prekrižil nohy a hltal raňajky. Ona si natrela chlieb, ošúpala cibuľu a s chuťou sa do nej zahryzla

ako do sladkého jablka. A obaja išli po svojom, ona piecť, on vzdelávať sa. To všetko takmer bez slov.

Vrátil sa na balkón k svojmu turkovi, aj tento zvyk zdedil po opatrovateľke. A k výhľadu, ktorý poskytoval ich nájomný Box. Bol obielený brizolitom, ohradený štvorcovým plotom, obsiaty zoschnutou trávou, jednou lipou a ukotvený na kopci na Kolibe, pozostatku Malých Karpát, doteraz obývaný štyrmi bytosťami. Ach. Keby sa tak jeho myseľ dala zrekonštruovať. Jej útržky mu tlačili na slzné kanáliky. A v nich utopené roky, keď Filip a on... On a Filip. Keď sa k nemu pritískal a maličkom sa zachytával o jeho palec. Na Slavíne. Smial sa.

„Nietzsche by mal radosť. Tu je boh mŕtvy,“ povedal vtedy.

Nostalgia sa Johanovi uhniedzila v lone ako biele mačiatko, zívajúce, páchnuce, prskajúce. Pohladil ju a ona sa mu za odmenu dostala pod kožu, pripravená premeniť mäkké pazúriky na motorové píly. Ani sa nenazdala a pchala sa mu do úst. Vypľul ju, nepríjemne zamraučala.

Omráčilo ho zaucho. Od chladu. Pri opatrovateľke bol však na zimu zvyknutý. Plyn nemali, až neskôr, takže keď oheň vyhasol, stekali mu z nosa cencúle. Opatrovateľka obyčajná, on neobyčajný. Zapáčilo sa mu slovo pani Edity. Započúval sa.

JOHAN: Aké informácie o homosexualite prenikali za železnú oponu?

EDITA: Bolo ich máličko. Ak sa spomenula homosexualita, bez ohľadu na literatúru alebo film, tak len v náznoch. Inak sa to komunisti snažili umlčať, neukazovať, ako keby to neexistovalo. A ani v podzemných cirkevných prúdoch nemala na ružiach ustlané. Nezapadala do obrazu socializmu, ani do obrazu kresťanskej lásky. Najpozitívnejší postoj bol, že ide o silnú úchylku. Tak ako teraz, aj vtedy boli názory, že by to malo byť liečené, a iné hlúposti. V určitom ohľade sa zdalo, že lesby sú tolerovanejšie, keďže ľudia hovorili, že neexistujú. Ale boli. Gejmi sa viac pohádalo, nadávalo sa im.

JOHAN: Čo ste pozerali, aké filmy?

EDITA: Napríklad film 1900 od Bertulocchio som videla deväťkrát len preto, že inakosť bola zobrazená otvoreným spôsobom. Prinútil ma premýšľať. Predtým som videla Viscontioho a Bergmanove filmy, kde boli teplé postavy. Kino bolo jedným z miest, kde sme sa mohli chytať za ruku, občas sme zašli aj pod sukňu. Raz som to skúsila na Agnes, ale vtedy mi povedala, že je tehotná a nevie, čo robiť. Prišla sem z malého mesta, kde o ženskej láske mohla len snívať.

Aj Johan dospieval v prostredí, ktoré by sa dalo nazvať ľudovým alebo prírodným. Dedina sa na mape hľadala ťažko a grafikony prostriedkov dopravy boli tiež riedke. Ale nešlo o úplný zapadákov, niekoľko desiatok kilometrov smerom na sever ležalo okresné mesto, kam cez týždeň dochádzal do základnej a neskôr do strednej školy.

Vždy, keď doma prebehol ranný rituál, vydal sa k neďalekej zastávke. Tam sa zoskupil hlúčik adolescentov, ktorí sa všetci poznali. Johan bol však outsider. Veľmi sa s ním nerozprávali. Mladí krkavci stále niečo škriekali a na akékoľvek výzvy „čo si o tom myslíš, posraný Johnny“, tak ho volali, odpovedal záhadnou filozofickou úvahou.

„Nie je dôležité, čo si myslím ja, ale čo vedia iní okolo mňa, potom je moje myslenie len zlomkom v ich neporozumení.“

Ako vždy, vypučili na neho oči.

„Ach tak, no jasné, zase si to poslal,“ zasmiali sa, nevedeli na čom.

Najprv sa zúčastňoval všetkých dedinských akcií. Večerné debaty na moste, zábavy v kulturáku, futbalové zápasy, občas zašiel aj do krčmy, aby nevyvolával dojem čudáka. Ale s nikým sa poriadne nezblížil. Okrem Magdy, väčšinu času trávil s ňou alebo sám, alebo prácou v dome, síce ho obťažovala, ale bral ju ako daň za iné chvíle, ktoré trávil za domom, na humne, na lúkach a v lesoch, pri potoku. Akýkoľvek kontakt so svetom však ukončil jeden moment, keď mal asi štrnásť.

Od piatich rokov žil s osobou, ktorú nazýval opatrovateľkou. Bývali v starom baráku so škridlovou strechou, do ktorej už zatekalo. Pohyb po dome bol slalomom medzi hrncami naplnenými dažďovou vodou. Vždy silno dúfal, že leto bude teplé, bez zbytočných búrok. Chalúpka mala už skoro sto rokov, nešlo o poschodovú budovu, ale o tradičný palác chudobných roľníkov. Stropy boli drevené, tri veľké izby a kuchyňa sa chúlili v prvej časti. Potom komora a prázdne maštale plné starých rároh namiesto zvierat, ostali len kačice, sliepky, jedna sviňa a králiky, aj tie sa každým rokom strácali. Kedysi ich obývala aj krava a koník, spomínala Mária za dlhých večerov ako z rozprávok starej matere. Johan ju obviňoval, že si trochu vymýšľa a lyrizuje niečo, čo sa nazýva tvrdou makačkou. Netušila, ako k nemu pristupovať, a tak si povedala, že najlepšou ochranou bude robota. Večne ho niečím zamestnávala, ale nie vždy vedela, čo s ním je.

Nikdy nebola vydatá, k dieťaťu prišla v tridsaťpäťke v podstate nechcene a prekvapivo, ale bolo predsa jej povinnosťou postarať sa o neho, išlo o rodinu. Bola pobožná, každý týždeň upratovala v kostole a s bážňou hľadela na kňaza. Zdalo by sa, že je zaľúbená, ale také reči odmietala. Je pravda, že vždy, keď farár potreboval vypomôcť v domácnosti, zavolať ju. Najmä, ak bolo treba napiecť koláče na cirkevné sviatky. Bola vyučenou cukrárkou, neskôr ostala na invalidnom dôchodku s diagnózou astma.

Začalo sa to pomaly, len kde-tu pokašliavala, potom občas dostala nádchu, až ju jedného dňa zobrali do nemocnice pre ťažký dusivý záchvat. Dlho sa liečila, až napokon zostala doma. Dôchodok nebol veľký, preto si opäť privyrábala vypekaním. Svadby, hody, birmovky, promócie, neustále zvonenie pri bráne. Johan mal niekedy dojem, že je poslíček, ktorý namiesto pizze roznáša po dedine zákusky. Najradšej koštoval medové rezy, hodvábné, na jazyku sa rozplývajúce včelie pláty. Neraz sa stalo, že pri pochôdzke istý počet koláčikov zmizol a Mária nechápala, ako je to možné. Ani jej na um nezišlo, že má v dome sladkého zlodēja.

Ďalší rituál Johan vypozeroval počas pečenia. Párkrát, keď bol chorý, pri tom opatrovateľku pozoroval, inokedy nebol čas, pretože ho zavalila úlohami. A vlastne ani nemal chuť vysedávať v dome.

Objednávky si zapisovala do linajkového zošita s červeným obalom, zaplnila nimi plnú skriňu, inú farbu nezniešla. Na jednej strane sa kopili vybavené písomnosti, po okrajoch otrhané, so škvrnami po čokoláde a žĺtkoch, a na